

У Юеюань

аспірантка спеціальності

015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)»

Тернопільського національного педагогічного

університету імені Володимира Гнатюка,

Тернопіль, Україна

Горбатюк Роман Михайлович

доктор педагогічних наук, професор,

завідувач кафедри машинознавства і транспорту

Тернопільського національного педагогічного

університету імені Володимира Гнатюка,

Тернопіль, Україна

СТРУКТУРНО-ЗМІСТОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ІМІДЖУ ЯК ПРОЯВ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ МАЙБУТНІХ МОЛОДШИХ БАКАЛАВРІВ-ЖУРНАЛІСТІВ

Під час навчання у коледжі у майбутнього фахівця формується міцна основа професійної діяльності. Майбутні молодші бакалаври, які навчаються у коледжах, мають низку психологічних характеристик, які можна назвати професійно-особистісними особливостями. Ці особливості стосуються вікових рамок та соціально-психологічного статусу студента закладу передвищої освіти – коледжу. Так, період навчання більшості майбутніх журналістів у коледжах охоплює вік 15-19 років, що відповідає підлітковому віці з усіма його кризовими періодами та особливостями [1; 2].

Організація освітнього процесу у коледжах подібна до навчання у ЗВО та передбачає: лекції, семінари, лабораторні заняття та самостійну навчально-пізнавальну діяльність. Під час аналізу соціально-психологічних особливостей освітнього закладу важливо враховувати те, що коледж – це місце, де повинна цілеспрямовано культивуватися самосвідомість майбутнього журналіста. Друге завдання коледжу – надання кожному студенту реальних можливостей для максимальної самореалізації. Причому наскільки сприйме й використає ці можливості кожен конкретний студент – залежить від нього самого. Порівняно з навчанням у школі, коледж як освітня структура володіє доволі вагомими соціально-організаційними особливостями, а саме:

– з початку навчання у коледжі студент стає представником особливої соціальної групи – студентства та починає оволодівати не лише майбутню професійну діяльність, а й увесь спосіб життя і спосіб думок студентів;

– коледж має прагматичну спрямованість, наближену до майбутньої діяльності тому, чим ґрунтовніше сформована професійна перспектива у студента тим він краще навчається;

– найважливішою організаційною особливістю навчання у коледжі є багатоплановість всього студентського життя, коли майбутньому молодшому бакалавру паралельно доводиться відвідувати лекції, займатися самостійною навчально-пізнавальною діяльністю і при цьому брати активну участь у студентському житті;

– майбутні фахівці, які навчаються у коледжі та здобувають фах молодшого бакалавра, мають низку психологічних характеристик, які є у них у зв'язку з особливостями підліткового віку.

З'ясовано, що під час навчання у коледжі важливим є не лише формування у студентів теоретичної бази, а й розвиток системоутворювальних властивостей і якостей особистості майбутнього професіонала. Насамперед мова йде про формування у них позитивного іміджу. Наголосимо на тому, що незважаючи на значущість досліджень із вивчення соціально-психологічних особливостей іміджу, низка проблем щодо його формування залишаються ще й нині маловивченими. Аналіз наукових напрацювань під авторством О. Пенькової [4] та О. Романенка [5] засвідчив недостатню розробленість практичних аспектів формування іміджу майбутніх журналістів, які здобувають освіту молодшого бакалавра у коледжах.

Поділяємо думку Ю. Палеха [3] у тому, що імідж закладається з народження, а потім розвивається та змінюється під дією соціального середовища й діяльності, а також під впливом різноманітних соціальних фактів. Тобто, навчання у коледжі розглядаємо у якості вагомого соціального фактора, який має суттєвий вплив на якість і результативність процесу формування іміджу майбутніх молодших бакалаврів-журналістів під час здобуття освіти.

У нашому баченні імідж студента коледжу, який здобуває освіту журналіста – це інтегральна характеристика особистості, що включає сукупність зовнішніх особливостей та внутрішніх особистісних та індивідуальних якостей, які сприяють ефективній реалізації ним майбутньої професійної діяльності. Причому висуваємо робочу гіпотезу про те, що імідж майбутніх молодших бакалаврів-журналістів не є самоціллю, він спрямований на оптимізацію суб'єкт-суб'єктних відносин під час освітнього процесу у коледжі та буде додатковим позитивним чинником у майбутньому під час реалізації ними своєї професійної журналістської діяльності.

Знання функцій та змісту загальної структури іміджу дозволив нам визначити структурно-змістову характеристику іміджу майбутніх молодших бакалаврів-журналістів. У нашому баченні така структурно-змістова характеристика іміджу має включати три основних складових, а саме:

По-перше, конституційна складова, яка охоплює зовнішні дані, стать, вік, темперамент майбутнього журналіста.

По-друге, особистісна складова, що включає сукупність компонентів (мотиваційно-ціннісний компонент охоплює значимі для студента навчально-професійні мотиви та потреби, а також особистісно-значущі цінності;

когнітивно-теоретичний компонент включає сукупність теоретичних знань та Я-концепцію студентів; діяльнісно-процесуальний компонент базується на сформованих уміннях розвивати власний імідж, виходячи з особливостей майбутньої професійної діяльності, а також можливість вивчати й вдосконалювати свій імідж в освітньому просторі коледжу).

По-третє, соціально-психологічна складова, що передбачає врахування статусу коледжу, спеціальності, яку здобуває студент, соціальної ролі студента та обрану ним професію.

Таким чином, імідж майбутніх молодших бакалаврів-журналістів є сукупністю конституційних, особистісних, соціально-психологічних складових. Усі названі складові посідають вагомий роль у його структурі. Вважаємо, що у реальних процесах формування чи сприйняття іміджу майбутніх молодших бакалаврів-журналістів ці складові є рівнозначними й доповнюють один одного, роблячи іміджеву складову цілісною. У нашому баченні такий комплексний підхід до розгляду складових іміджу дає більш цілісну і масштабну картину взаємозв'язку соціуму, соціальної детермінації суб'єкта освітньої діяльності (молодшого бакалавра) й освітнього закладу (коледжу), а також доводить вагомість впливу майбутньої професійної діяльності на імідж особистості. Окрім цього структурно-змістова характеристика іміджу виступає у якості прояву соціально-психологічних особливостей майбутніх молодших бакалаврів-журналістів та доводить закономірність зв'язку теорії та практики під час формування іміджу.

Отже, у підсумку відзначимо, що імідж студента коледжу є інтегральною характеристикою особистості, що поєднує різноманіття уявлень про себе як реального майбутнього професіонала в галузі журналістики. Із сутності структурно-змістової характеристики іміджу випливає реальна можливість пізнання суб'єкта-прообразу для якісної реалізації майбутніх професійних обов'язків. Припускаємо, що формування іміджу відбувається у певному соціальному контексті, під впливом факторів, що відображають соціальну взаємодію та охоплюють умови розвитку іміджу у коледжі. У ході практичного дослідження ми ставимо собі завдання дослідити такі закономірності, як пріоритетність майбутнього професіоналізму серед якостей, що демонструються в іміджі майбутніх молодших бакалаврів-журналістів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Burns R. B. The self concept in theory, measurement, development, and behavior. L. N. Y. : Longman, 1979. 341 p.
2. Rogers C. R. Freedom to learn for the 80s. Columbus, OH : Charles Merrill, 1983. 312 p.
3. Палеха Ю. І. Іміджологія : навч. посібник. Київ : Вид-во Європ. ун-ту, 2005. 324 с.
4. Пенькова О. Проблема іміджу: соціокультурний і психолого-педагогічний аспекти. *Рідна школа*. 2002. № 6. С. 47–48.
5. Романенко О. В. Наукові засади вивчення іміджу як психологічної категорії. *Вісник Національного університету оборони України*. 2014. № 4 (41). С. 293–298.